
Internetconsultatie wetsvoorstel Invest-NL

Namens het Limburgs Energie Fonds (LEF) B.V. vraag ik hierbij aandacht voor de volgende zaken:

- Ik mis de rol van publieke energiefondsen (<http://www.publiekeenergiefondsen.nl/>) in het voorstel. De publieke energiefondsen beheren tezamen ruim een half miljard euro. Zij dienen actief bij de ontwikkeling en uitrol van InvestNL betrokken te worden als stakeholder.
- Gegeven de positie van de publieke energiefondsen zijn de ROM's juist geen logische partner voor de doelstellingen die InvestNL wenst te behalen. Ik vraag een heroverweging op dit punt. Logischer en efficiënter zou zijn dat de publieke energiefondsen het lokale loket zijn voor initiatieven die zij samen met InvestNL kunnen oppakken. Dit is enkel anders voor die regio's waar geen publiek fonds aanwezig is. Er zit immers veel lokale en veel duurzame energie kennis en ervaring bij de publieke energiefondsen. Die kennis is slechts beperkt aanwezig bij de ROM's en InvestNL zelf. Vraag is of het zinnig is die kennis separaat weer te gaan opdoen? Mij lijkt van niet. De technologie, de relevante markten, de innovativiteit en businessmodellen zijn zeer breed. Het is ook een lastig traject: kennis = ervaring kan je wel stellen in dit segment.
- Een stap verder zou zijn om een deel van de financieringsopgave van InvestNL onder te brengen bij de publieke energiefondsen. Op die manier kan evenwichtige spreiding plaatsvinden van middelen over het land op basis van behoefte door middel van voorwaardelijk toegekende middelen. Een onbedoelde nadruk op 'de Randstad' wordt daarmee voorkomen. Op basis van co-investment trekkingen kan een publieke energiefonds dan trekken onder eigen middelen en voorwaardelijk toegezegde middelen. Dit creëert een prachtige hefboom die benadrukt dat het hier gaat om vereende krachten van zowel lokale als nationale doelstellingen. Daarbij moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat er onnodige dubbele fiatteringstrajecten gelopen moeten worden. Ondernemers zijn nu al de dupe van conflicterende financieringsvoorwaarden tussen de vele betrokken financiers. Dat leidt tot frustratie, meerkosten en het later behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen.
- Het is onwenselijk om naast de publieke energiefondsen een nationale 'concurrent' te plaatsen. Hoe moet een bank of ondernemer deze twee partijen naast elkaar zien acteren? Hoewel de noodzaak van regionale investeringen, regionale kennis en lokale oplossingen evident is, vertraagt een nieuwe partij het financieringsproces door ook aan tafel te gaan zitten met weer een afwijkend eisenpakket / financieringsvoorwaarden. Hoe meer financiers, hoe complexer de deal, hoe meer tijd & geld de ondernemer kwijt is om de deal te doen. Het is een proces dat de ondernemer vaak ook niet kan overzien. Hij ziet meerdere financiers aanvankelijk niet als een risico/probleem.
- Het aantrekken van EFSI middelen is niet voorbehouden aan een nationale partij als InvestNL. Het Limburgs Energie Fonds heeft afgelopen november in ca. 1 jaar tijd het gehele traject met EIB doorlopen om EFSI gelden aan te trekken. Het team achter LEF (Finquiddity Vermogensbeheer) is overigens van harte bereid haar kennis & ervaring te delen met InvestNL en de stakeholders.
- In de MvT 2.1.3 wordt het knelpunt van aanwezige financiering genoemd. Juist hierin voorzien de publieke energiefondsen al. Indien – zoals voor Limburg in ieder geval al geldt – een lokale onderneming vanuit Limburg ook elders in het land kan ondernemen en zo financierbaar is vanuit zijn lokale fonds, dan is hiermee al een nagenoeg dekkend netwerk gecreëerd voor ondernemers in NL. Het

financieringsknelpunt ligt vaak eerder in andere factoren dan enkel de beschikbaarheid van geld. Wezenlijker is het onbegrip bij overige financiers (banken!) hoe om te gaan met mezzanine financiering en hoe de financieringsrisico's in deze duurzame markt goed in te schatten. Onbegrip bij grootbanken van duurzame energie/circulaire economie (fear of the dark) en van de rol van publieke energiefondsen (revolverendheidseis, zakelijk beheer, geen subsidie) maakt dat ze traditionele financieringsmethodes (willen) toepassen en zo innovatievere vormen van financiering in de weg zitten. InvestNL kan een goede co-investment entity zijn voor publieke energiefondsen. Zo versterken nationale en regionale partijen elkaar.

- De publieke energiefondsen vragen om intensief en als stakeholder bij het ontwikkeltraject van InvestNL te worden betrokken om zo te komen tot effectieve en efficiënte wijze van behalen van duurzame doelstellingen. In plaats van, of ten minste naast, de ROM's.

Philip Tan, directeur en fondsbeheerder Limburgs Energie Fonds